

Član 12.

Provjeri znanja može se pristupiti najviše dva puta, s tim da izmedu provjera znanja mora proteći najmanje tri mjeseca.

U slučaju da polaznik edukacije i nakon druge provjere znanja ne zadovolji, upućuje se na ponovno obavljanje edukacije.

Član 13.

Ukoliko polaznik edukacije ne postigne uspjeh ni nakon druge provjere znanja, zdravstvena ustanova, koja je organizovala provjерu znanja dužna je izvijestiti o tome zdravstvenu ustanovu, odnosno nosilca odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je polaznik edukacije uposlen, kao i Ministarstvo.

Član 14.

Zdravstvena ustanova koja organizuje edukaciju i završnu provjeru znanja, dužna je najkasnije u roku od sedam dana od dana završene provjere znanja, Ministarstvu dostaviti zapisnike o provjeri znanja i drugu potrebnu dokumentaciju, a radi izdavanja uvjerenja o uspješno završenoj provjeri znanja iz porodične medicine (u daljnjem tekstu: uvjerenje).

Polazniku edukacije koji je uspješno završio provjeru znanja iz porodične medicine, federalni ministar izdaje uvjerenje iz stava 1. ovog člana.

Uvjerenje potpisuje federalni ministar i predsjednik Ispitne komisije.

Sadržaj i izgled uvjerenja sastavni je dio ovog pravilnika (Prilog 2).

Nakon dobijenog uvjerenja, polaznik edukacije stiče pravo da u svom stručnom zvanju radi u timu porodične medicine.

Član 15.

Troškove edukacije, kao i završne provjere znanja utvrđuje federalni ministar posebnim rješenjem.

Troškove edukacije, kao i završne provjere znanja snosi zdravstvena ustanova, odnosno nosilac odobrenja za obavljanje privatne prakse koji je uputio polaznika edukacije na edukaciju saglasno odredbama ovog pravilnika.

Član 16.

O polaznicima edukacije koji su uspješno završili provjeru znanja Ministarstvo vodi evidenciju.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

Polaznik koji je uspješno završio dodatnu edukaciju iz porodične medicine, obavezan je da radi u timu porodične medicine zdravstvene ustanove, koja ga je uputila na edukaciju, najmanje dvije godine računajući od dana polaganja završnog ispita.

Ako polaznik svojevoljno promijeni radno mjesto ili dobije odobrenje za specijalizaciju iz neke druge grane medicine, dužan je naknaditi troškove dodatne edukacije i završne provjere znanja zdravstvenoj ustanovi, koja ga je uputila na dodatnu edukaciju.

Član 18.

Zdravstvenom radniku koji je obavio edukaciju iz porodične medicine u Federaciji, odnosno izvan teritorije Federacije, kao i u inostranstvu, priznaje se plan i program obavljene edukacije, kao i uspješno završena provjera znanja nakon obavljene edukacije.

Član 19.

Priznavanje edukacije iz člana 18. ovog pravilnika, vrši federalni ministar, na osnovu podnijetog dokumentovanog zahtjeva zdravstvenog radnika.

- Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana dostavlja se:
- diploma o završenom fakultetu, odnosno medicinskoj školi - smjer opšti ili njena ovjerena fotokopija, ako je fakultet, odnosno škola završena u inostranstvu, uz ovjerenu diplomu dostavlja se i nostrifikacija diplome, odnosno svjedočanstva;
 - plan i program obavljene edukacije iz porodične medicine ovjeren od strane organa koji ga je donio, a ako je u pitanju plan i program iz inostranstva, prevod istog sa ovjerom ovlaštenog prevodioca.

Član 20.

Na osnovu podnijetog zahtjeva iz člana 19. ovog pravilnika, a po provedenom postupku, federalni ministar donosi rješenje.

Rješenje doneseno u smislu stava 1. ovog člana je konačno.

Član 21.

Zdravstvene ustanove, kojima je odobreno obavljanje teoretskog i praktičnog dijela dodatne edukacije iz porodične medicine, na osnovu propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog pravilnika, dužni su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje sa odredbama ovog pravilnika, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Do isteka roka iz stava 1. ovog člana, ostaju na snazi rješenja o odobrenju obavljanja teoretskog i praktičnog dijela dodatne edukacije iz porodične medicine zdravstvenim ustanovama, izdata na osnovu propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 22.

Odredbe ovog pravilnika ne odnose se na edukaciju iz zdravstvene nege u zajednici, a što će se urediti posebnim pravilnikom.

Član 23.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o dodatnoj edukaciji iz porodične medicine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/03).

Član 24.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-37-5712/11
7. septembra 2011. godine
Ministar
Sarajevo
Prof. dr. **Rusmir Mesihović**, s. r.

Prilog broj 1.**Plan i program
dodatne edukacije iz porodične medicine za doktore i medicinske sestre-tehničare
porodične medicine uz metodološko pojašnjenje realizacije obuke****I PLAN DODATNE EDUKACIJE IZ PORODIČNE MEDICINE**

- A. Teorijski dio - 120 sati
- B. praktični dio - 120 sati
 - sastanci tima porodične medicine – 30 sati
 - rad na zadacima (1-4) – 60 sati
 - rad na zadatku iz kvaliteta, sigurnosti i akreditacije – 15 sati
 - rad na zadatku iz javnog zdravstva (godišnji plan rada) – 15 sati
- C. Rad s mentorima u ordinacijama 15 h

Pregled nastavnih jedinica i mentorskih posjeta

Nastavna jedinica	Naziv
1	Uvod u porodičnu medicinu i Program dodatne obuke
2	Upravljanje promjenama
	Prva posjeta mentora timovima porodične medicine (polaznicima) na radnom mjestu
3	Diabetes Mellitus: Principi medicine zasnovane na dokazima i važnost adekvatnog vođenja zdravstvenih kartona
4	Kvalitet, sigurnost i akreditacija u porodičnoj medicini
5	Komunikacijske vještine; suština odnosa doktor medicine/medicinska sestra-tehničar/pacijent
6	Kardiovaskularni problemi - prvi dio: kardiovaskularna procjena
	Druga posjeta mentora timovima porodične medicine (polaznicima) na radnom mjestu
7	Izvještaji zadatak 1, psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti – dio I
8	Respiratorna oboljenja
9	Gastroenterologija
10	Pediatrija/zdravstvena zaštita adolescenata
11	Javno zdravstvo
	Treća posjeta mentora timovima porodične medicine (polaznicima) na radnom mjestu
12	Izvještaji zadatak 2, psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: dio II
13	Zdravlje žena
14	Genitourinarni sistem; dermatologija
15	Gerijatrija: zdravstvena zaštita starije populacije i osjetljivije (ranjive) populacije
16	Onkologija i palijativna njega
	Četvrta posjeta mentora timovima porodične medicine (polaznicima) na radnom mjestu
17	Izvještaji zadatak 3, psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: dio III
18	Kardiovaskularni problemi – dio II: procjena rizika i educiranje pacijenta
19	Kardiovaskularni problemi – dio III: procjena akutnih problema ishrana u porodičnoj medicini - dio I
	Peta posjeta mentora timovima porodične medicine (polaznicima) na radnom mjestu
20	Izvještaji zadatak 4, psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti – dio IV
21	Muskuloskeletalni sistem - Neurologija: prvi dio
22	Muskuloskeletalni sistem – dio II , ishrana u porodičnoj/obiteljskoj medicini – dio II
23	Završni ispit

II PROGRAM DODATNE EDUKACIJE IZ PORODIČNE MEDICINE (teoretski i praktični dio)

Nastavna jedinica 1 (6 sati)

Uvod u porodičnu medicinu i Program dodatne edukacije (PDE) (6 sati)

A. Uvod u porodičnu medicinu (4 sata)

- Reforma primarne zdravstvene zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- Razvoj porodične medicine u BiH
- Principi porodične medicine
- Bolest i bolesnost (vlastito doživljavanje bolesti)
- Koncepti dobrog zdravlja

B. Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre – tehničare (2 sata)

- Program dodatne edukacije,
- Logistika programa dodatne edukacije,
- Ciljevi učenja,
- Predstavljanje nastavnika,
- Zadaci Programa dodatne edukacije
- Supervizija i podučavanje koje će se odvijati u ambulantama
- Sastanci tima
- Zadaci timova porodične medicine tokom PDE

Nastavna jedinica 2

Upravljanje promjenama (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- Uloga doktora medicine i medicinske sestre - tehničara porodične medicine – tim porodične medicine
- Provedba promjena u organizaciji prakse i profesionalnog ponašanja
- Zdravstvena zaštita usmjerena na pacijenta
- Sistem zakazivanja pregleda i kontinuitet zdravstvene zaštite
- Povjerljivost i privatnost

Koordinacija zdravstvene zaštite:

- Upućivanje pacijenata i komunikacija s ostalim akterima sistema zdravstvene zaštite
- Ušteda troškova: upotreba dokaza
- Interakcije doktor medicine/medicinska sestra – tehničar/pacijent: timski rad u kojem članovi daju jedni drugima potporu
- Edukacija pacijenta: organiziranje vremena i prostora

- Principi učenja odraslih: integriranje kontinuirane edukacije
- Sredstva i izvori za učenje

Nastavna jedinica 3**Diabetes Mellitus (DM): Principi medicine zasnovane na dokazima i važnost adekvatnog vođenja zdravstvenih kartona (6 sati)****Nastavni plan i program za doktore medicine (5 sati)**

- Medicina zasnovana na dokazima i upotreba vodiča
- Pregled vodiča za dijagnosticiranje i liječenje DM
- Skrining i dijagnoza
- Osnove tretmana: ishrana i savjeti vezani za način života
- Najčešći lijekovi koji se koriste u tretmanu DM
- Inzulin: propisivanje, prilagođavanje doze
- Komplikacije: prevencija; diskusija o slučajevima

Razvoj vještina:

- Vođenje i unošenje podataka u zdravstvene kartone posebno kod hroničnog pacijenta (primjer diabetes)
- Upotreba glukometra
- Podučavanje o pravilnoj upotrebni inzulina
- Njega stopala

Nastavni plan i program za medicinske sestre – tehničare (5 sati)

- Uloge i funkcije medicinskih sestara - tehničara
- Sestrinsko istraživanje/praksa zasnovana na dokazima
- Sestrinski proces
- Pregled najvažnijih činjenica vezanih za DM; uključujući vodiče za dijagnozu i osnove liječenja sa uvodom u način ishrane
- Komplikacije DM: uloga medicinske sestre u prevenciji, uključujući njegu stopala (samo uvod)
- Monitoring urina i nivoa GUK-a

Razvoj vještina:

- Vođenje zdravstvenih kartona
- Upotreba glukometra
- Uzimanje istorije zdravlja u sestrinstvu kao instrumenta procjene u sestrinskom procesu
- Njega stopala

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre – tehničare (1 sat)

Zadatak 1: Modificirana revizija prakse/Audit: koji broj pacijenata sa DM prima zdravstvenu zaštitu i njegu koja odgovara standardima o kojima se diskutovalo – reguliranost vrijednosti GUK-a i A1C hemoglobina, oftalmološki pregled, njega stopala, monitoring hipertenzije, nefropatija

Unošenje podataka u *Flow Sheets* za dijabetičare u ambulanti.

Nastavna jedinica 4

Kvalitet, sigurnost i akreditacija u porodičnoj medicini (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- Sistemi kvaliteta i sigurnosti u primarnoj zaštiti/porodičnoj medicini
 - Politika kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu i Metodološko uputstvo za uspostavljanje, poboljšanje i održavanje sistema kvaliteta u domu zdravlja odnosno porodičnoj medicini
 - Koncept kvaliteta i poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite
 - Akreditacija tima porodične medicine
- Akreditacijski standardi za tim porodične medicine i zahtjevi koji proističu iz standarda
- Zaštita usmjerena na pacijenta: mjerjenje zadovoljstva korisnika, sistematsko rješavanje žalbi, prava pacijenata
 - Koncepti zadovoljstva i iskustva korisnika zaštite
 - Anketiranja pacijenata
 - Rješavanje žalbi korisnika
 - Kratak pregled Zakona o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata
 - Sigurnost pacijenta i upravljanje rizikom
 - Koncepti upravljanja rizikom i sigurnosti pacijenta
 - Greške u porodičnoj medicini i njihova prevencija
 - Kontrola infekcije
 - Racionalna propisivačka praksa

Razvoj vještina:

- Dizajn tematskog obrasca za informirani pristanak u porodičnoj medicini
- Kontrola infekcije u ambulanti porodične medicine (politika, procedure, obrasci)

Nastavna jedinica 5

Komunikacijske vještine; suština odnosa doktor medicine/medicinska sestra – tehničar/pacijent (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- Vještine slušanja
- Uzimanje istorije i prikupljanje informacija
- Medicina usmjerenja na pacijenta
- Odnos liječnik – pacijent
- Težak/problematičan pacijent
- Istraživanje osjetljivih područja, kao što su seksualnost, terminalna bolest, psihijatrijski problemi

Razvoj vještina:

- Uloga razvoja vještina u problemskim situacijama
- Komunikacija unutar tima

Nastavna jedinica 6

Kardiovaskularni problemi - prvi dio: kardiovaskularna procjena (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Pacijent sa bolom u prsim (diskusija o slučajevima):
 - o angina pektoris
 - o infarkt miokarda
- Česti kardiovaskularni lijekovi: racionalna upotreba

Razvoj vještina:

- EKG – snimanje, analiza i najčešći problemi
- Vještine fizikalnog pregleda: kardiovaskularni pregled

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare:

- Sestrinski proces
- Pacijent sa bolom u prsim: trijaža, upotreba sestrinskog procesa
- Obrazovanje pacijenata o zdravstvenim problemima
- Stadiji razvoja: faktori koji utiču na stavove, motivaciju

Razvoj vještina:

- EKG [razmatranje upotrebe – novi aparati]
- Upotreba sestrinskog procesa
- Razvoj sestrinskog plana njegе

Nastavna jedinica 7

Izvieštaji zadatka br 1: Psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti – prvi dio (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- A. Modificirana revizija prakse/audit: koji broj pacijenata sa DM prima zdravstvenu zaštitu koja odgovara standardima? Izvještaji, prezentacije i ocjenjivanje (3 sata)
- B. Psihosocijalni problemu u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: prvi dio (3 sata)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Anksioznost
- Vodiči za upotrebu benzodiazepina
- Diskusija slučajeva
- Depresija
- Racionalna upotreba lijekova

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Riziko-faktori za mentalne poremećaje
- Identificiranje znakova i simptoma anksioznosti i depresije
- Riziko-faktori za samoubistvo
- Uloga tima porodične medicine u pružanju podrške pacijentima
- Uticaj bolesti na porodicu
- Procjena porodice

Razvoj vještina:

- Izrada genograma i ekomape

Nastavna jedinica 8
- Respiratorna oboljenja (6 sati)**Nastavni plan i program za doktore medicine:**

- Astma
- Hronična opstruktivna bolest pluća (HOPB)
- Diskusija o slučajevima
- Infekcije pluća
- Pneumonija
- Upotreba antibiotika
- Odvikavanje/prestanak pušenja

Razvoj vještina:

- Upotreba metriranog dozognog inhalera (MDI)
- Upotreba mjerača vršnog protoka (Peak Flow Metra)

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

Astma i kronična opstruktivna bolest pluća (KOPB): kliničke manifestacije, uzimanje istorije

Preventivne mjere: smanjivanje uticaja okidača (*trigera*); sestrinski menadžment – zdravstveno podučavanje

Diskusija o slučajevima

Prestanak pušenja

Razvoj vještina:

- Upotreba metriranog dozognog inhalera (MDI)
- Upotreba mjerača vršnog protoka (Peak Flow Metra)
- Upotreba sestrinskog procesa
- Razvoj sestrinskog plana njege

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

Zadatak 2: Prestanak pušenja: modificirani audit. Identifikacija pušača u populaciji koja pripada ambulanti; jednostavne intervencije; edukacija pacijenata u ambulanti.

Nastavna jedinica 9

Gastroenterologija (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Gastroezofagealna refluksna bolest (GERB): vodič za pretrage i tretman
- Bolest peptičkog ulkusa
- Diskusija o slučajevima
- Dijareja
- Hepatitis
- Holecistitis/litijaza: racionalna upotreba ultrazvučnog pregleda

Razvoj vještina

- Pregled abdomena (upotreba nastavnih modela)
- Univerzalne mjere predostrožnosti; pranje ruku

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- GERB i bolest peptičkog ulkusa: opis; kliničke manifestacije
- Hepatitis A, B i C: kliničke manifestacije, prevencija, i univerzalne mjere predostrožnosti
- Problem eliminacije fecesa: konstipacija i dijareja
- Vodič za edukaciju pacijenata
- Sestrinski proces i pacijenti sa problemima eliminacije
- Diskusije o slučajevima

Razvoj vještina:

- Edukacija pacijenata
- Univerzalne mjere predostrožnosti; pranje ruku

Nastavna jedinica 10**Pedijatrija/zdravstvena zaštita adolescenata (6 sati)****Nastavni plan i program za doktore medicine**

- Rast i razvoj dojenčadi i djece: pristup zasnovan na dokazima u zdravstvenoj zaštiti i edukacija roditelja
- Imunizacija
- Česti pedijatrijski problemi (diskusija o slučajevima):
 - Povišena tjelesna temperatura
 - Bol u abdomenu
 - Otitis media
 - Egzantemi kod djece

Razvoj vještina:

- Upotreba otoskopa
- Pregled zdravog djeteta
- Upotreba instrumenata procjene

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Rast i razvoj dojenčadi i djece
- Česti pedijatrijski problemi; dijete sa povišenom temperaturom: edukacija roditelja
- Prevencija povreda u različitim uzrastima i stadijima razvoja – uloga medicinskih sestara u edukaciji roditelja
- Komunikacija sa djecom različitih uzrasta i stadija razvoja

Razvoj vještina:

- Upotreba instrumenata procjene
- Razvoj sestrinskog plana njege

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- Zdravstvena zaštita adolescenata – psihosocijalni problemi: poremećaji ishrane i rizici za samoubistva; upotreba HEADSSS pristupa u procjeni
- Diskusija o slučajevima

Nastavna jedinica 11**Javno zdravstvo (6 sati)****Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare**

- Reformske promjene u sektoru primarne zdravstvene zaštite i koncept porodične medicine u Federaciji BiH
- Procjena zdravstvenih zahtjeva i potreba populacije u radu tima porodične medicine (pokazatelji zdravstvenog stanja, odnos zahtjeva i potreba za zdravstvenom zaštitom, značaj i tehnika socijalno-medicinske dijagnostike)
- Elementi izrade programa zdravstvene zaštite u radu tima porodične medicine
- Elementi izrade godišnjeg plana rada tima porodične medicine
- Zdravstveno-statističko izvještavanje u primarnoj zdravstvenoj zaštiti/porodičnoj medicini (medicinska dokumentacija i evidencija, sistem izvještavanja, reformske aktuelnosti)
- Preventivni programi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti /timu obiteljske medicine (neadekvatna ishrana, nedovoljna fizička aktivnost, pušenje, hipertenzija, riziko faktori okoliša)
- Intervencije promocije zdravlja u porodičnoj medicini

Razvoj vještina:

- Izrada godišnjeg plana i programa rada tima porodične medicine

Nastavna jedinica 12

Izvještaji zadatka 2; psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: dio II (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- A. Prestanak pušenja revizija prakse/audit – izvještaji, prezentacija i ocjenjivanje (3 sata)
- B. Psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: dio II (3 sata)
 - Posttraumatski stresni poremećaj (PTSP)
 - Dijagnostika
 - Liječenje
 - Saradnja s centrima za mentalno zdravlje u zajednici
 - Značaj za naše društvo
 - Diskusija o slučajevima

Nastavna jedinica 13

Zdravlje žena (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Pregled pitanja vezanih za zdravlje žena
- Kontracepcija
- Vaginitis/Cervicitis
- Diskusija o slučajevima
- Menopauza
- Disfunkcionalna krvarenja iz uterusa

- Osteoporozu i zdravlje starijih žena

Razvoj vještina:

- Pregled zdjelice i PAPA test: indikacije, vremenski raspored, izvođenje pregleda zdjelice (uporaba nastavnih sredstava kao što su modeli).

Nastavni plan i program za medicinske sestre – tehničare:

- Uloga medicinskih sestara u zdravlju žena: pružanje potpore, informacija, i monitoring
- Kontracepcija: sve opcije; koristi, neželjena dejstva, djelotvornost
- Vaginitis/cervicitis
- Spolno prenosive infekcije (SPI): znaci i simptomi; opcije liječenja, komplikacije
- Diskusije o slučajevima: sestrinski plan njegе u cilju prevencije SPI
- Menopauza: simptomi, psihosocijalni aspekti, opcije liječenja, uključujući ishranu
- Osteoporozu: riziko faktori, opcije ishrane; preventivne pre- i post-menopausalne mjere
- Diskusije o slučajevima – žena nakon menopauze

Razvoj vještina:

- Sestrinski plan njegе za žene sa spolno prenosivom infekcijom i žene nakon menopauze sa fokusom na prevenciju

Nastavni plan i program za liječnike i medicinske tehničare:

Zadatak 3: Revizija prakse/audit - dostupnost PAPA testa ženskoj populaciji u ambulantama. Razlozi niske stope primjene ovog testa. Načini educiranja pacijentica, promoviranje upotrebe.

Nastavna jedinica 14

Genitourinarni sistem i dermatologija (6 sati)

A. Genitourinarni sistem (3 sata)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Cistitis kod žena: racionalna upotreba vodiča za dijagnozu i tretman
- Uretritis i prostatitis kod muškaraca: vodiči za liječenje
- Diskusija o slučajevima
- Adekvatna upotreba laboratorijskih testova
- Adekvatna upotreba ultrazvuka

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Cistitis kod žena: riziko faktori, kliničke manifestacije, urinokultura
- Uloga medicinskih sestara u monitoringu i rješavanju potencijalnih komplikacija
- Preveniranje rekurentnih infekcija urinarnog trakta
- Diskusija o slučajevima

B. Dermatologija (3 sata)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Česte kožne bolesti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti – dijagnosticiranje i liječenje
- Pigmentirane kožne lezije: šta je benigno, a šta bi moglo biti maligno
- Diskusija o slučajevima
- Inflamatorne dermatoze

Razvoj vještina:

- Pregled kože i adneksa

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Prenosive bolesti: prenos i kontrola; lanac infekcije
- Uloga medicinskih sestara u prekidanju lanca infekcije: upotreba sestrinskog procesa
- Važnost pranja ruku

Razvoj vještina:

- Djelotvorne tehnike pranja ruku

Nastavna jedinica 15

Gerijatrija: zdravstvena zaštita starije populacije i osjetljivije (ranjive) populacije (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Gerijatrijska procjena: više od samog dijagnosticiranja bolesti
- Upotreba lijekova kod starijih osoba: odgovarajuće propisivanje lijekova za starije osobe
- Padovi starijih osoba: prevencija smrtonosnog problema
- Diskusija o slučajevima
- Cerebrovaskularni incidenti
- Depresija ili demencija: diferencijalna dijagnostika

Razvoj vještina:

- Gerijatrijska procjena u kući ili ambulanti
- Procjena rizika za padove

Nastavni plan i program za medicinske sestre

- Normalan fizički razvoj i fizičke promjene
- Psihosocijalni razvoj
- Smjernice promocije zdravlja za starije odrasle: bezbjednost, ishrana, vježbe, eliminacija, i društvene interakcije
- Izbjegavanje neželjenih interakcija lijekova: pitanja i strategije
- Kontraindicirani lijekovi kod starijih osoba
- Polifarmacija kod starijih osoba: strategije reduciranja
- Bezbjednost – preveniranje padova: riziko faktori za padove; preventivne mjere

Nastavna jedinica 16

Onkologija i palijativna njega (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Česti karcinomi: prisutnost ovog problema u BiH; rano dijagnosticiranje i uloga porodičnog liječnika u menadžmentu
- Skrining karcinoma (dojke, cerviksa, crijeva, pluća, prostate)
- Saopštavanje loših vijesti: da li pacijenti žele znati istinu.
- Diskusija o slučajevima
- Pitanja palijativne njega: kontrola bola i simptoma

Razvoj vještina:

- Pregled dojki (upotreba nastavnih modela)
- Komunikacijske vještine

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Česti karcinomi
- Skrining karcinoma
- Menadžment bola: tipovi bola; procjena bola; barijere u menadžmentu bola; nastavni vodič za monitoring bola i kontrolu bola
- Diskusija o slučajevima
- Nošenje sa tugom i gubitkom: tipovi i izvori gubitaka; stadiji tugovanja; intervju procjene
- Diskusije o slučajevima

Sestrinski plan njega kod pacijenata koji su iskusili gubitak

Razvoj vještina:

- Komunikacijske vještine
- Razvoj plana njege

Nastavna jedinica 17

Izvještaji zadatak 3; psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: dio III (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- A. Revizija prakse/audit upotrebe PAPA testa kod pacijentica u ambulantama, strategije poboljšanja - izvještaj, prezentacije, ocjenjivanje (3 sata)**
- B. Psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: treći dio (3 sata)**

- Zloupotreba alkohola i lijekova: rastući problem u BiH
 - Skrining
 - Liječenje
 - Lokalni resursi za liječenje
- Nasilje u porodici
 - Zakonski okviri
 - Značaj skrininga
 - Dijagnostika nasilja u porodici – karakteristike povreda
 - Vrste nasilja
 - Izvori pomoći za žrtve u našem društvu
- Diskusija o slučajevima

Razvoj vještina:

- Upotreba upitnika za ovisnost od alkohola (CAGE upitnik)
- Upotreba AUDIT upitnika

Nastavna jedinica 18

Kardiovaskularni problemi – dio II: procjena rizika i educiranje pacijenta (6 sati)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Kardiovaskularni riziko faktori
- Hipertenzija: vodiči za skrining, dijagnozu i tretman
- Diskusija o slučajevima
- Hiperlipidemija
- Prevencija, pitanja životnog stila, vježbe, ishrana, smanjenje rizika

Razvoj vještina:

- Primjena instrumenata procjene rizika (SCORE) u svakodnevnoj praksi

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Kardiovaskularni riziko faktori
- Hipertenzija: vodiči za skrining i dijagnosticiranje; monitoring
- Hiperlipidemija: razmatranje načina ishrane
- Uloga medicinske sestre u prevenciji: pitanja životnog stila sa fokusom na fizičku aktivnost
- Diskusije o slučajevima – upotreba sestrinskog procesa u kreiranju plana njega za fizički neaktivne pacijente koji su u riziku za kardiovaskularne probleme

Razvoj vještina:

- Mjerjenje krvnog pritiska
- Sestrinski plan njega

Nastavni plan i program za liječnike i medicinske sestre

Zadatak 4: Revizija/audit zdravstvenih kartona: liječenje hipertenzije

Nastavne jedinice 19

Kardiovaskularni problemi – dio III: procjena akutnih problema, ishrana u porodičnoj medicini - dio I (6 sati)

A. Kardiovaskularni problemi – dio III (3 sata)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Atrialna fibrilacija – aritmije: vodiči za liječenje
- Kongestivno zatajivanje srca: vodiči za liječenje u primarnoj zdravstvenoj zaštiti
- Oboljenja perifernih krvnih sudova
- Kardiopulmonalna reanimacija

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Oboljenja perifernih krvnih sudova: riziko faktori, znaci i simptomi; ulkusi nogu – venozni, arterijalni i neuropatski
- Kardiopulmonalna reanimacija
- Zaštita i njega rane i monitoring rana
- Njega stopala kod pacijenata sa dijabetesom i pacijenata sa venskom insuficijencijom – pacijenti sa rizikom
- Edukacija pacijenata

Razvoj vještina:

- Zaštita i njega rane

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare**B. Ishrana u porodičnoj medicini – dio I: (3 sata)**

- Osnovni principi i edukacija pacijenata

Razvoj vještina:

Edukacija vezana za ishranu pacijenata sa:

- Dijabetesom
- Hipertenzijom
- Hiperlipidemijom

Nastavna jedinica 20**Izvještaji zadatka 4; psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti – dio IV (6 sati)**

- A. Izvještaj Zadatak 4 revizija/audit zdravstvenih kartona: liječenje hipertenzije – izvještaji, prezentacije, ocjenjivanje (3 sata)
- B. Psihosocijalni problemi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti - dio IV (3 sata)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- Zdravlje raseljenih lica i izbjeglica

Nastavna jedinica 21**Muskuloskeletalni sistem - Neurologija: prvi dio (6 sati)****Nastavni plan i program za doktore medicine**

- Glavobolja: međunarodna klasifikacija, dijagnostika i tretman
- Artritis: Osteoartritis, reumatoidni artritis, giht
- Racionalna upotreba nesteroidnih protuupalnih lijekova(NSAIL-a)

Razvoj vještina:

- Fundoskopski pregled
- Tretman nemaligne hronične boli

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Njega stopala: kod pacijenata sa dijabetesom – u kojem periodu treba pregledati stopalo; česti problemi stopala; uloga medicinskih tehničara u monitoringu; odsjecanje noktiju; odstranjanje kalusa i zadebljanih nokata
- Demostracija tretmana nokata i kalusa

Razvoj vještina:

- Osnovne vještine njegе stopala

Nastavna jedinica 22:

Muskuloskeletalni sistem – dio II, ishrana u porodičnoj medicini – dio II (6 sati)

A. Muskuloskeletalni sistem – dio II (3 sata)

Nastavni plan i program za doktore medicine

- Bol u krstima: vodiči za dijagnozu i liječenje
- Česte ortopediske povrede

Razvoj vještina:

- Upotreba nastavnih modela i standardiziranih procedura
- Pregled povrijeđenog koljena
- Pregled povrijeđenog ramena
- Pregled pacijenta sa bolom u leđima

Nastavni plan i program za medicinske sestre - tehničare

- Bol u krstima: edukacija pacijenata – liječenje bola, vježbe, tjelesni mehanizmi, modifikacija rada,
- Artritis i reumatska bolest: znaci i simptomi; ciljevi tretmana; smanjenje boli i nelagode; umanjenje umora, povećanje mobilnosti

B. Ishrana u porodičnoj medicini – dio II (3 sata)

Nastavni plan i program za doktore medicine i medicinske sestre - tehničare

- Ishrana dojenčadi: savjetovanje roditelja
- Nadomjesci u ishrani

Razvoj vještina:

- Edukacija vezana za ishranu pacijenata (sa):
 - o Osteoporozom
 - o Koji se oporavljaju od operacije ili akutne bolesti
 - o Renalnim problemima

Nastavna jedinica 23
Završni ispit (3 sata)

Pismeni ispit sa 100 pitanja višestrukog izbora.

Dva testa: za liječnike i za medicinske sestre.

Svi polaznici polazu ispit istog dana.

Rezultati ispita se objavljaju u roku od 24 h.

U toku Programa dodatne edukacije imenovani mentori (specijalisti porodične medicine i, u pravilu, diplomirane medicinske sestre) će obaviti pet posjeta timovima porodične medicine – polaznicima na njihovom radnom mjestu u trajanju od 3 sata.

Ciljevi i struktura mentorskih posjeta.

I posjeta:

- upoznavanje mentora i polaznika PDE,
- procjena polaznika i njihovog radnog mesta (kadar, oprema i prostor), identifikacija nedostataka, plan za prevazilaženje istih,
- upoznavanje s ciljevima mentorskih posjeta,
- iskazivanje potreba i očekivanja.

II, III, IV i V posjeta:

- ponavljanje prethodno obrađenih PDE nastavnih jedinica (diskusija ili rješavanje problema iz prakse) - **(30 minuta)**
- identifikacija problema u radu i pomoć u njihovom rješavanju (provodenje savjetovanja, edukacija pacijenata, rad sa porodicom, rad u kućnoj posjeti, korištenje flow sheet-a, praćenje hroničnih pacijenata, audit i sl.) - **(90 minuta)**
- davanje povratne informacije polaznicima, identifikacija pozitivnih polja u radu i prijedlozi za poboljšanje - **(30 minuta)**
- zajednički zaključak i plan za narednu posjetu - **(30 minuta)**

Posjete su predviđene nakon druge, šeste, jedanaeste, šesnaeste i devetnaeste nastavne jedinice.

Posjete obavljaju zajednički doktori medicine i medicinske sestre-tehničari, kako bi promovisali timski rad i saradnju.

Prilog br. 2.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA**

Broj:
Mjesto:

Na osnovu člana Pravilnika o dodatnoj edukaciji iz porodične medicine ("Službene novine Federacije BiH", broj), federalni ministar zdravstva izdaje

**UVJERENJE
o dodatnoj edukaciji iz porodične medicine**

.....
(prezime, očevo ime, ime)

.....
(stručno zvanje)

rođen-a.....,
(dan, mjesec, godina) (mjesto) (općina)

..... nakon uspješno završenog teoretskog i praktičnog dijela
(država)
edukacije iz porodične medicine za pristupio-la je dana
(stručno zvanje)
..... godine završnoj provjeri znanja pred Ispitnom komisijom Federalnog
ministarstva zdravstva.

Komisija je ocijenila da je kandidat uspješno završio-la provjeru znanja iz dodatne edukacije
porodične medicine, te time stekao-la pravo da u svom stručnom zvanju radi u tim
porodične medicine.

Predsjednik Ispitne komisije

MINISTAR